

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Nicolaev Oleg, prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 10 ianuarie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs în anulare: 15.08.2020 – 07.10.2020.

C O N S T A T Ă :

1. La 03 aprilie 2019, condamnatul Nicolaev Oleg a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO

2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 10 ianuarie 2020 a fost admisă parțial plângerea condamnatului Nicolaev Oleg, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

A fost constatat faptul că, condamnatul Nicolaev Oleg, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, o perioadă de 30 (treizeci) zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art. 473⁴ alin. (5) Cod de procedură penală, a fost acordată cu titlu de compensare condamnatului Nicolaev Oleg, suma de bani în mărime de 1500 lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

3. Temeinicia și legalitatea încheierii respective, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

3.1. Condamnatul Nicolaev Oleg care a solicitat casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie calculată paguba pentru 30 zile a câte 2 unități convenționale pentru fiecare zi și să fie stabilit faptul deținerii sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 12.09.1997- 21.06.2001 în total 1375 zile, în condiții contrare art. 3 CEDO.

3.2. Directorul adjunct al Penitenciarului nr. 17 Rezina Cuiban Vitalie prin care a solicitat casarea încheierii cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Nicolaev Oleg privind aplicarea prevederilor art. 473² - 473⁴

Cod de procedură penală, ca fiind neîntemeiată și tardivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, recursurile declarate au fost respinse ca nefondate.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul a considerat necesar de a respinge recursurile declarate, ca fiind nefondate, din următoarele considerațiuni.

Colegiul a atestat că, Nicolaev Oleg, a fost condamnat prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 08.09.1997 în temeiul art. 74, 88 pct. 1,2,4,8,15 cu aplicarea art. 39 Cod penal (red. an.1961), la pedeapsă penală detențiune pe viață cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Potrivit raportului prezentat de reprezentantul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Bulhac Ghenadie, rezultă că Nicolaev Oleg, s-a deținut în perioada 17.01.1996 -13.02.1996; 27.03.1996 - 04.05.1996; 23.02.1997 - 21.06.2001 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău. În care celule s-a deținut condamnatul în perioada indicată, împreună cu câte persoane, informația nu este posibil de stabilit, întrucât nu este menționată în datele Sistemului automatizat informațional „Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate”. La fel, potrivit raportului, condamnatul s-a mai deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 01.02.2016 - 05.02.2016, 18.01.2019 - 28.01.2019, 01.04.2019 - 11.04.2019.

Condițiile de detenție pentru deținutul Nicolaev Oleg, au corespuns minimului necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală.

După cum rezultă din conținutul cererii condamnatului, acesta solicită constatarea condițiilor inumane de detenție în perioada anilor 1996, 1997, 2001, 2016 și 2019.

Judecătorul de instrucție corect a considerat că cererea condamnatului urmează a fi admisă parțial, doar în partea ce ține de constatarea condițiilor inumane de detenție în perioada anilor 2016 și 2019.

A menționat instanța de recurs că, potrivit raportului prezentat, condamnatul Nicolaev Oleg a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în perioada 01.02.2016 - 05.02.2016, 18.01.2019 - 28.01.2019, 01.04.2019 - 11.04.2019, 17.07.2019-23.07.2019 cumulativ fiind stabilită o perioadă de 30 zile.

Este de menționat că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.13 Chișinău pe un termen 30 zile, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Având în vedere că s-au adevărit parțial alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța menționând faptul că Nicolaev Oleg este condamnat la pedeapsa detenției pe viață, din care motiv termenul de pedeapsă al condamnatului, nu poate fi redus, conform art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs a notat că, prima instanță, corect a considerat imposibil de a lua în calcul zilele în care s-a deținut Nicolaev Oleg în condiții inumane, la calcularea și includerea în termenul când acesta se poate adresa pentru liberarea condiționată de pedeapsă

înainte de termen, în calitate de alternativă a mecanismului compensator bănesc, deoarece textul art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, clar operează doar cu noțiunea de „reducerea pedepsei condamnatului” nu și cu alte modalități de facilitare a condamnatului.

Prin urmare, corect s-a conchis a fi rezonabil de a acorda condamnatului o compensație bănească, potrivit art. 473⁴ alin. (5) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs a considerat că, suma compensării stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ca urmare, instanța de apel a considerat drept nefondate recursurile declarate, reținând în acest sens că încheierea vizată este una legală și întemeiată, careva motive de casare a acesteia nefiind reținute.

5. În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. Condamnatul Nicolaev Oleg, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, declară recurs în anulare prin care solicită casarea hotărârilor și pronunțarea unei noi hotărâri prin care pentru 30 de zile de tortură să fie calculată compensația de 2 unități convenționale pentru 1 zi și să fie recunoscut că a fost supus torturii timp de 1375 zile în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, în perioada 12.09.1997 – 21.06.2001.

În motivarea recursului în anulare, condamnatul a invocat că nu este de acord cu modul de calculare a zilelor și stabilire a compensației în baza art. 473⁴ Cod de procedură penală, considerând că cele 1375 zile, urmau a fi scoase din termenul său, pentru a putea beneficia de eliberare condiționată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi atacate la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în anulare, după epuizarea căilor ordinare de atac. Persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Reieșind din prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Circumstanțele enunțate atestă, că celelalte categorii de hotărâri judecătorești irevocabile, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare, or recursul în anulare declarat împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

Conform art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul când recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, situație ce persistă în cauza dată.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Nicolaev Oleg, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 10 ianuarie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 octombrie 2020.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun